Rampur State Gazette.

گزٹ ریاست رامپور

بحکم بندگان اعلیحضرت حضور پرنور دام اقبالہم و ملکہم

نمبر ۴۹	مطبوعہ روز دوشنبہ تاریخ ۲۴ ربیع الثانی سنہ ۱۳۴۲ھ مطابق ۳ دسمبر سنہ ۱۹۲۳ء	جلد ۳۵

حکم اجلاس ہمایون بندگان حضور پرنور دام اقبالہم و ملکہم واقع یکم نومبر سنہ ۱۹۲۳ء

حسب تحریر صاحب سکریٹری بہادر ۔ نمبر تخفیف ملازمان حسب مندرجہ فہرست نمبر (۱) منظور ہے ۔ اور حسب صراحت مندرجہ فہرست نمبر (۲) علاقہ اضافہ کی منظوری دیجاتی ہے ۔ حسب مندرجہ فہرست نمبر (۲) احکام جاری ہوں ۔ اور صاحب سکریٹری بہادر ۔ نمبر کو اطلاع دیجائے ۔

(دستخط)

فہرست مضامین

نمبر شمار	خلاصہ مضمون	نمبر صفحہ
۱	منظوری علاقہ اضافہ نمبر ۱ و نمبر ۲	ا تا ۔
۲	تصحیح دیوانیات بہ صاحب اسسٹنٹ سکرٹری ۔	۳

نقشے نمبر ۱ و ۲

اعلیحضرت بندگان حضور پرنور دام اقبالہم

بغرض میر ساماں

جناب عالی

ترقی خواہ نے محکمۂ انہار کا چارج ۲۰ مئی ۱۹۲۳ء کو لیا تھا۔ ماہ مئی ۱۹۲۳ء میں
برآورد ملازمان بتعداد [illegible] تھی۔ مئی ۱۹۲۳ء سے ابتک بعض ملازمان
استعفا دیکر اور ملازمت چھوڑکر چلے گئے۔ بعض برخاست ہوگئے۔ بعض ۲۰ ستمبر
۱۹۲۳ء سے تخفیفاً علیحدہ کیے گئے ہیں۔ ان جملہ ملازمان کا اندراج فہرست نمبر (۱) میں ہے
جسکی مجموعی تعداد [illegible] ہے۔ اب بالفعل جو عملہ رہیگا اسکا اندراج فہرست
نمبر ۲ میں ہے جسکی مجموعی تعداد [illegible] ہے۔ فہرست نمبر (۱) کے موافق [illegible] کی
کمی ہوئی۔ لیکن سکریٹری صاحب سابق کی نصف تنخواہ پانصد روپیہ فہرست نمبر (۱) میں
درج ہے۔ اور ترقی خواہ کو چھ سو روپیہ ماہوار عطا ہوتے ہیں۔ جسکا علاوہ آمد فہرست نمبر ۲
میں ہے۔ اسلئے خالص کمی [illegible] کی ہوئی چونکہ ایک انجینیر و نیز صاحب علاقہ و
نیز انکا عملہ جو اسوقت زائد از ضرورت تھا تخفیف کرا دیا گیا ہے۔ آیندہ جب انجینیر صاحب
و سب ڈویژنل افسر کے تقرر ہونگے اسوقت مزید عملہ کی ضرورت ہوگی تو حسب ضابطہ
اجلاس ہمایوں سے منظوری حاصل کرکے مقرر کیا جائیگا۔ لہذا گزارش ہے کہ
فہرست نمبر (۱) و نمبر (۲) کی منظوری صادر فرمائی جائے۔ اور واسطے عملدرآمد سررشتہ
بخشیگری و شائع گزٹ ارشاد نافذ فرمایا جائے۔ تاکہ آیندہ بموجب فہرست نمبر ۲ برآورد
تنخواہ ملازمان سررشتہ بخشیگری سے پاس ہوتی رہے۔ زیادہ حد ادب

[illegible]

ضمیمہ نمبر (۱) فہرست ملازمان برخاست شدہ و تخفیف شدہ

نمبر شمار	عہدہ	نام	تنخواہ		کیفیت
۱	سکریٹری انہار	مسٹر صفدر علی صاحب	[illegible]		نصف تنخواہ۔ اجلاس ہمایوں سے احکام علیحدگی جاری ہوگئے
۲	انجینیر انہار	خانبہادر سید جعفر حسین صاحب	[illegible]		پہلے انکا تقرر تعمیرات میں تھا بعد میں محکمۂ نہر کو منتقل ہوگئے
۳	اردلی	نواب جان	[illegible]		
۴	〃	چھنو میاں	[illegible]		احکام برخاستگی جاری ہوگئے ہیں
۵	دفتری	عبدالقادر	[illegible]		تعمیرات کو منتقل ہوگیا ہے۔
۶	خلاصی نہر	چیدن	[illegible]		〃
۷	اہلمد دفتر انجینیر صاحب	صاحبزادہ سید مجتبےٰ خان	[illegible]		انسپکٹر و دیگر کاغذات کا تعلق بمحکمۂ تعمیرات کو منتقل ہوگئے ہیں لہذا انکو تعمیرات میں منتقل کردیا گیا۔
۸	〃	منشی عبدالرحمن	[illegible]		
۹	کلرک	ہادی رضا	[illegible]		احکام برخاستگی جاری ہوگئے ہیں
۱۰	ٹریسر	لطیف الزمان	[illegible]		〃
۱۱	چپراسی دفتر انجینیر صاحب	چھٹن خان	[illegible]		〃
۱۲	چپراسی سب ڈویژنل آفیسر	ٹیکا رام	[illegible]		〃
۱۳	〃	دہوری	[illegible]		〃
۱۴	بیلدار علاقہ داری	امیر حسین	[illegible]		〃
۱۵	〃	بدی	[illegible]		〃
۱۶	جمعدار گول خاص باغ	الوکے لال	[illegible]		〃
۱۷	شیدکا نوکر نہر کوسی	گیندن لال	[illegible]		
۱۸	سب اوورسیر نہر کوسی	منشی حامد حسین	[illegible]		احکام موقوفی جاری ہوگئے ہیں۔
۱۹	نگران گول خاص باغ	مستقیم	[illegible]		
۲۰	سب اوورسیر	منشی محمد بشیر	[illegible]		احکام موقوفی جاری ہوگئے ہیں۔
۲۱	حساب علاقہ داری	منشی نجیب الدین	[illegible]		اجلاس ہمایوں سے احکام علیحدگی جاری ہوگئے ہیں۔
۲۲	کلرک	منشی حامد بخش	[illegible]		
۲۳	پیشکار	منشی ولی محمد	[illegible]		احکام منظوری استعفا جاری ہوگئے ہیں
۲۴	ٹریسر	سید لطیف حسین	[illegible]		احکام برخاستگی جاری ہوچکے ہیں۔
۲۵	سب اوورسیر	منشی مبارک حسین	[illegible]		بحکم اجلاس ہمایوں احکام جاری ہوچکے ہیں
۲۶	چپراسی	چھٹوا	[illegible]		احکام موقوفی جاری ہوچکے ہیں
۲۷	چپراسی دفتر سررشتہ	عبدالصمد	[illegible]		〃
۲۸	〃	محمود علی	[illegible]		〃
۲۹	〃	جواہر	[illegible]		〃
۳۰	سب اوورسیر	منشی عبداللہ خان	[illegible]		بحکم اجلاس ہمایوں احکام موقوفی جاری ہوچکے ہیں۔
۳۱	مستری	نذیر بیگ	[illegible]		〃
۳۲	ریڈر	گوری سہائے	[illegible]		〃
۳۳	〃	طوطا رام	[illegible]		〃

نمبر شمار	نام عہدہ	نام عہدہ دار	تنخواہ		کیفیت
۳۴	چپراسی	رحمت علی	سے ؍		
۳۵	سب اوورسیر سب ڈویژنل افسر بلاہیم	منشی احمد عبد الرحمن	[illegible]		بحکم اجلاس ۳ یون احکام علیحدگی جاری ہوگئے ہیں۔
۳۶	کلرک ایضاً	منشی محمود علی خان	عسہ		
۳۷	سب اوورسیر	ابو الحسن	صہ		بحکم اجلاس ۳ یون احکام علیحدگی جاری ہوگئے
۳۸	چپراسی ؍	اصغر خان	ہے		
۳۹	امین ؍	پت رائے	عسہ		
۴۰	؍	کنہی لال	عسہ		
۴۱	؍	الیاس حسن خان	عسہ		
۴۲	سب اوورسیر	منشی شریف احمد	عسہ		عسہ موجودہ تنخواہ میں عسہ ماہوار کی کمی کی گئی
۴۳	ابلد	منشی امیر حسین	صہ		عسہ موجودہ تنخواہ میں صہ ماہوار کی کمی کی گئی
۴۴	کلرک	بابو کبیر احمد	صہ		سہ موجودہ تنخواہ میں صہ ماہوار کی کمی کی گئی
۴۵	امین	بچت تنخواہ	؍		امیر حسین کو تنخواہ ماتحت عسہ ماہوار ملتی تھی بجائے امیر حسین تنخواہ ... کو عسہ ... کا بچت ہے
۴۶	سب اوورسیر غیر مستقل	منشی مقبول حسین	صہ		
۴۷	؍	منشی عزیز الدین	صہ		

فہرست ملازمان محکمہ انہار مجوزہ حال جسکے مطابق عملدرآمد صیغہ تخشگری میں کیا جائے۔

فہرست نمبر ۱

نمبر شمار	نام عہدہ	نام عہدہ دار	تنخواہ	نام عہدہ	کیفیت
۱	سکریٹری دار انہار	جناب ... صاحب	[illegible]	[illegible]	
۲	انجینیر انہار	آغا محمد حسین	[illegible]	؍	تنخواہ ماہ ... الاؤنس ... اسکے علاوہ ... بحالت دورہ ملیگا جو ابتک ملتا رہا ہے
۳	اکونٹنٹ انہار	مظہر حسین صاحب	لہ		
۴	پیشکار	منشی خورشید احمد	صہ		
۵	؍	منشی پورن ...	[illegible]		
	نائب پیشکار	حافظ عنایت علی	عسہ		بطور حکم کوسل اجراء احکام ضروری
	پیشکار انجینیر	منشی محمد شریف	عسہ		
	تحویلدار	بابو رام	عسہ		
	کلرک انگریزی	بابو ... پرشاد	عسہ		

نمبر شمار	نام عہدہ	نام عہدہ دار	تنخواہ	نام عہدہ	کیفیت
۱۰	کلرک انگریزی	بابو منظر ...	عسہ	سب اسسٹنٹ ...	
۱۱	؍	بابو کبیر احمد	عسہ		صہ کم کرکے ... ہیں
۱۲	ناظر	منشی شفیق الدین	عسہ		
۱۳	ابلد	منشی امیر حسین	عسہ		
۱۴	؍	منشی اختر جمیل	عسہ		
۱۵	؍	منشی کنہیا لال	عسہ		
۱۶	؍	منشی رضا حسین	عسہ		
۱۷	؍	منشی جمیل احمد خان	عسہ		
۱۸	نائب ناظر دفتر	منشی گوپال سرن	عسہ		
۱۹	...	منشی محمد صبیح	لہ		
۲۰	...	منشی تیمور مرزا	عسہ		ڈرائنگ آفس
۲۱	دفتری	برج پال سرن	لعہ		
۲۲	سائیکل ...	غلام شاہ خان	عسہ		
۲۳	؍	محمد رضا خان	لعہ		
۲۴	اردلی جناب ... صاحب	سکلن	لعہ		
۲۵	؍	عبد اللطیف خان	سے		
۲۶	؍	نجن خان	سے		
۲۷	؍	محمد شاہ	سے		
۲۸	اردلی انجینیر صاحب	امین	سے		
۲۹	؍	بھورا	ہے		
۳۰	...	عبد الغفور	ہے		
۳۱	...	سیتا خان	ہے		
۳۲	...	سکھباسی لال	سے		
۳۳	ایضاً	... حسین	سے		
۳۴	؍		ہے		
۳۵	خلاصی	ملوا	ہے		
۳۶	خاکروب	ملو	ع		

نمبر	عہدہ	نام	تنخواہ	کیفیت	
۱	علاقہ دار صاحب	بابو راج کشور صاحب	[illegible] الاونس [illegible]		
۲	بلد پیشی	منشی عبدالغنی خان	[illegible]	〃	ان کا حال بیس روپیہ ماہوار وضع ہوگا بعد ختم میعاد رپورٹ کارگذاری پر پوری تنخواہ دیجائیگی
۳	اہلمد [illegible]	محمد حسین خان	[illegible]	〃	
۴		بدھن خان	[illegible]	〃	
۵	[illegible] حضور تحصیل	منشی رشید علیخان	تنخواہ [illegible] الاونس [illegible]	〃	
۶	〃	منشی حسین الدین	تنخواہ [illegible] الاونس [illegible]	〃	
۷	〃 سوار	منشی شاہ محمد خان	تنخواہ [illegible] الاونس [illegible]	〃	
۸	〃 بلاچپو	منشی شریف احمد	تنخواہ [illegible] الاونس [illegible]	〃	
۹	〃 بیلاکہار	منشی عزیز احمد خان	تنخواہ [illegible] الاونس [illegible]	〃	
۱۰	بست منشی سید علیخان	عباس علی	[illegible]	〃	
۱۱	بست منشی شاہ محمد خان	محمود خان	[illegible]	〃	
۱۲	بست منشی حسین الدین	بتن خان	[illegible]	〃	
۱۳	بست منشی عزیز احمد خان	سید محمود علیشاہ	[illegible]	〃	
۱۴	بست منشی شریف احمد	غلام جیلانی	[illegible]	〃	
				[illegible]	
۱	علاقہ دار	منشی خورشید حسین	[illegible]	علاقہ دار حضور تحصیل	تنخواہ [illegible] الاونس [illegible]
۲	نائب علاقہ دار	منشی غلام حیدر	[illegible]	〃	[illegible] [illegible]
۳	چینکنگ امین	الطاف علی خان	[illegible]	〃	
۴	امین	محمد الیاس علی خان	[illegible]	〃	
۵	〃	احمد شاہ خان	[illegible]	〃	
۶	〃	محمود علی شاہ	[illegible]	〃	
۷	〃		[illegible]	〃	
۸	محرر	علی حسین	[illegible]	〃	
۹	〃	عزیز عالم	[illegible]	〃	
۱۰	جمعدار [illegible]	جانگی پرشاد	[illegible]	〃	
۱۱	[illegible]	بھوپال سنگھ	[illegible]	〃	
۱۲	〃	نور احمد	[illegible]	〃	

نمبر	عہدہ	نام	تنخواہ	کیفیت
۱۲	سوار [illegible] چوکی [illegible]	چیری سنگ	[illegible]	علاقہ داری حضور تحصیل
۱۳	سوار [illegible] چوکی خاص [illegible]	امین الدین	[illegible]	〃
۱۴	سوار [illegible] چوکی خاص [illegible]	سید امتیاز [illegible]	[illegible]	〃
۱۶	سوار [illegible] چوکی بھیرہ	محمد علیخان	[illegible]	〃
۱۷	〃	ٹیکارام	[illegible]	〃
۱۸	سوار [illegible] چوکی [illegible]	رنگی لال	[illegible]	〃
۱۹	〃	ابراہیم خان	[illegible]	〃
۲۰	سوار [illegible] [illegible]	رام بہادر [illegible]	[illegible]	〃
۲۱	سوار [illegible] چوکی لاہور خرد	علی حسین	[illegible]	〃
۲۲	〃	شاہ حسین	[illegible]	〃
۲۳	〃	احمد حسین	[illegible]	〃
۲۴	سوار [illegible] چوکی چندر [illegible]	امداد حسین [illegible]	[illegible]	〃
۲۵	سوار [illegible] چوکی چندر [illegible]		[illegible]	〃
۲۶	سوار [illegible] چوکی [illegible]	نیاز بہادر خان	[illegible]	〃
۲۷	سوار [illegible] چوکی [illegible]	دیبی سنگ	[illegible]	〃
۲۸	سوار [illegible] چوکی [illegible]	سلطان [illegible]	[illegible]	〃
۲۹	چپراسی	سجاد حسین	[illegible]	〃
۳۰	〃	وزیرا	[illegible]	〃
۳۱	دام [illegible]	بنواری	[illegible]	〃
۳۲	بیلدار	بھجنا	[illegible]	〃
۳۳	〃	ننھوا	[illegible]	〃
۳۴	〃	بشیرا	[illegible]	〃
۳۵	〃	دولی	[illegible]	〃
۳۶	〃	بہاری	[illegible]	〃
۳۷	〃	چھیدا	[illegible]	〃
۳۸	بیلدار چوکی [illegible]	گنگو در [illegible]	[illegible]	〃
۳۹	[illegible]	بدھن	[illegible]	〃

نمبر شمار	عہدہ	نام	تنخواہ	نام علاقہ		
۴۰	بیلدار چوکی	چنگا	۴ر	علاقہ دار تحصیل حضور		
۴۱	خاص باغ	امیدا	۳ر	״		
۴۲	״	بلاقی	۴ر	״		
۴۳	״	سیتا	[illegible]	״		
۴۴	״	جان محمد خان	[illegible]	״		
۴۵	״ بھوٹا	احمد نور	۳ر	״		
۴۶	لال پور خورد	چندا شاہ	۱۲ر	״		
۴۷	״ دوگھنسو	جینی رام	[illegible]	״		
۴۸	״ پیپلا	بید ہے	[illegible]	״		
۴۹	״	بہجا	[illegible]	״		
۵۰	پالی بنگلہ لال پور	کلوا	۳ر	״		
۵۱	پالی بنگلہ کشن پور	مہر شاہ	۴ر	״		
۵۲	״ دوگھنسو	سوہن	۴ر	״		
۵۳	خاکروب	ہردیال	۱۲ر	״		
۵۴	״	کلوا	۱۲ر	״		
۵۵	״	چوکیات	۱۲ر	״		
			[illegible]			
۱	نائب علاقہ دار	منشی حبیب الرحمن	[illegible]	علاقہ دار شاہ آباد	تنخواہ [illegible]	الاؤنس [illegible]
۲	امین	کنہی لال	[illegible]	״		
۳	جمعدار	.	[illegible]	״		
۴	شقہ نویس	بانکے لال	[illegible]	״		
۵	״	غلام احمد خان	[illegible]	״		
۶	بیلدار	شب لال	[illegible]	״		
۷	״	طوطا رام	[illegible]	״		
۸	״	قادر	۳ر	״		
			[illegible]			
۱	علاقہ دار	منشی محمد یمین خان	[illegible]	مقتدر ملک	تنخواہ [illegible]	الاؤنس [illegible]

نمبر شمار	عہدہ	نام	تنخواہ	نام علاقہ			
۲	محرر	فضل الرحیم خان	[illegible]	علاقہ دار ملک			
۳	امین	کرار حسین	[illegible]	״			
۴	״	بہادر علی خان	[illegible]	״			
۵	شقہ نویس	رام غلام ودیدپال سنگھ	[illegible]	״			
۶	״	رام غلام لدھ چند	[illegible]	״			
۷	״	سعادت یار خان	[illegible]	״			
۸	״	شیام لال	[illegible]	״			
۹	״	چندر سنگھ	[illegible]	״			
۱۰	״	.	[illegible]	״			
۱۱	چپراسی	علی حسین	[illegible]	״			
۱۲	مہری علاقہ	پھندا	[illegible]	״			
۱۳	بیلدار	حیدر	۳ر	״			
۱۴	״	ڈوری	۳ر	״			
۱۵	״	پوسلی	۳ر	״			
۱۶	״	سیلا	۲ر	״			
۱۷	״	چیتا	۳ر	״			
۱۸	״	عوض	[illegible]	״			
۱۹	خاکروب	لچھمن	[illegible]	״			
			[illegible]				
۱	علاقہ دار	منشی محمد نبی خان	[illegible]	علاقہ دار بلاسپور	تنخواہ [illegible]	الاؤنس [illegible]	معطل ہیں
۲	پیشکار امین	عنایت اللہ خان	[illegible]	״			
۳	امین	غلام حضرت خان	[illegible]	״			
۴	״	زائد ویس	[illegible]	״			
۵	״	عبد المجید خان	[illegible]	״			
۶	״	الطاف حسین خان	[illegible]	״			
۷	״	منا لال	[illegible]	״			
۸	״	تہور علی خان	[illegible]	״			

نمبر شمار	عہدہ	نام	تنخواہ	نام صیغہ	کیفیت
۹	امین	جنا پرشاد	عـہ	علاقہ دار بلاسپور	
۱۰	سپاہی	حبیب الرحمن	سـہ۸ر	،،	
۱۱	،،	محب علی	مہر	،،	
۱۲	،،	عبد اللہ خان	مہر	،،	
۱۳	،،	بدہن خان	مہر	،،	
۱۴	،،	فدا حسین خان	مہ	،،	
۱۵	،،	واحد حسین	سـہ۸ر	،،	
۱۶	،،	سیتا خان ولد نجف علی	مہ	،،	
۱۷	سپاہی	بیچا	سـہ۸ر	،،	
۱۸	،،	سیتا خان	سـہ۸ر	،،	
۱۹	،،	چندا خان	سـہ۸ر	،،	
۲۰	محافظ جنگل بنارسی	جعفر علی خان	سـہ۸ر	،،	
۲۱	خاکروب	خیراتی	مہر	،،	
۲۲	،،	بدہا	۱۲ر	،،	
		[illegible]			
۱	نائب علاقہ دار	منشی عظیم اللہ	للعـہ	علاقہ داری سوار	تنخواہ عـہ ۔ الاؤنس عـہ
۲	امین	۔	عـہ	،،	
۳	محرر	انگن لال	لعـہ	،،	
۴	گندہ کار نویس	عبد الرحمن خان	مہر	،،	
۵	،،	سید محمود علی	مہر	،،	
۶	،،	فضل احمد	مہر	،،	
۷	،،	ابو سعید	مہر	،،	
۸	،،	محمد الدین	مہر	،،	
۹	،،	وزیر شاہ خان	مہر	،،	
۱۰	،،	سوہن لال	مہر	،،	
۱۱	،،	عبد الرزاق	سے	،،	
۱۲	چپراسی	محمد حسن	مہر	،،	

نمبر شمار	عہدہ	نام	تنخواہ	نام صیغہ	کیفیت
۱۳	بیلدار	کریم بخش	مہر	،،	
۱۴	،،	محمد حسین	مہر	،،	
۱۵	،،	حبیب اللہ	مہر	،،	
۱۶	،،	بہورا	مہر	،،	
۱۷	نگہبان چوکی تمباکو	۔	صہر	،،	
		[illegible]			
۱	نائب علاقہ دار	سید عبد الحمید	ملعـہ	علاقہ داری ٹانڈہ	تنخواہ عـہ ۔ الاؤنس عـہ
۲	محرر	محب علی	لعـہ	،،	
۳	امین	حامد حسین	لعـہ	،،	
۴	جمعدار لاٹھی بردار	بھگوتی پرشاد	سے	،،	
۵	گندہ کار نویس	رام سہائے	مہ	،،	
۶	،،	بلدیو سنگھ	مہ	،،	
۷	،،	بابو پرشاد	مہ	،،	
۸	،،	نعیم الدین	سے	،،	
۹	،،	امانت علی	سے	،،	
۱۰	،،	محمد حسین خان	سے	،،	
۱۱	،،	شب شنکر	صہر	،،	
۱۲	،،	بیج موہن لال	صہر	،،	
۱۳	،،	مشتاق احمد	سے	،،	
۱۴	،،	دہن سنگھ	سـہ۸ر	،،	
۱۵	،،	نوشہ خان	مہر	،،	
۱۶	،،	بہورے	مہ	،،	
۱۷	،،	کنہیا لال	مہر	،،	
۱۸	بیلدار	نجو	سـہ۸ر	،،	
۱۹	،،	مظفر علی	سے	،،	
۲۰	،،	دہنو خان	سـہ۸ر	،،	
		[illegible]			

نمبر شمار	عہدہ	نام	تنخواہ	نام دفتر	کیفیت
۱	جمعدار [illegible]	مشتاق رسول	[illegible]	[illegible]	
۲	بیلدار	یعقوب شاہ	[illegible]	،،	
۳	،،	محمد سعید	[illegible]	،،	
۴	،،	حضرت شاہ	[illegible]	،،	
۵	،،	مجوا	[illegible]	،،	
۶	خاکروب	منا	[illegible]	،،	

نمبر شمار	عہدہ	نام	تنخواہ	نام دفتر	کیفیت
۱	اسٹور کیپر	منشی عبد القادر	[illegible]	اسٹور	
۲	نگراں	امام الدین	[illegible]	،،	
۳	،،	پیارے میاں	[illegible]	،،	
۱	انسپکٹر [illegible]	منشی محمد [illegible] خاں	[illegible]	[illegible]	

روبکار اجلاس صاحب جوڈیشل سکریٹری بہادر واقع ۱۷ر نومبر ۱۹۲۳ء

مثل مقدمہ علیجان خاں مدعی بنام ... ملزم الزام دفعہ ۴۲۳ تعزیرات ہند نمبری ۳۰ مرتبہ عدالت اسسٹنٹ درجہ اول بصیغہ نگرانی عدالت ہذا کے ملاحظہ میں آئی تو واضح ہوا کہ ۱۱ر دسمبر ۱۹۲۲ء سے ۲۴ر اپریل ۱۹۲۳ء تک ۱۵ پیشیاں اس مقدمہ کی ہوئیں اور کارروائی مقدمہ حسب ذیل ہے۔ ۱۱ر دسمبر ۱۹۲۲ء سے ۲۰ر فروری ۱۹۲۳ء تک نو پیشیوں میں صرف بیان مدعی آخر پیشی پر لیا گیا۔ اس کے بعد (۶) چھ پیشیاں میں اور بعد چند تبدیلات تاریخ پیشی کے ۱۶ر مارچ ۱۹۲۳ء میں شہادت ثبوت ختم ہوئی بعدازاں ملزم کے استفسار کے لیے ۱۹ر مارچ مقرر ہوکر تاریخ مذکورہ پر بیان ملزم قلمبند ہوا اور پھر تین مرتبہ ۲۴ر اپریل ۱۹۲۳ء تک تاریخیں تبدیل ہوتی رہیں لیکن ان میں کوئی کارروائی بجز تبدیل تاریخوں کے اور کچھ نہ ہوئی اس تمام پانچ مہینہ کے دوران اور حاضری فریقین و ثبوت میں صرف تین روز سماعت مقدمہ ہوئی ہے یا یک ۲۰ر فروری ۱۹۲۳ء دوسری ۱۴ر مارچ ۱۹۲۳ء تیسری ۱۹ر مارچ ۱۹۲۳ء کو باوجودیکہ فریقین مقدمہ و گواہان ثبوت بیشتر تاریخوں پر موجود تھے۔ لیکن التوا ر تاریخ ہوتا رہا بیان یہ بھی قابل نوٹ ہے کہ ۱۲ر دسمبر ۱۹۲۲ء کو ۲۰ر جنوری ۱۹۲۳ء کے تعین سے گواہان ثبوت طلب ہوئے مگر جبکہ تاریخ پیشی ۲۰ر جنوری ۱۹۲۳ء پر فریقین مقدمہ مع گواہان حاضر تھے تو یہ لکھکر کہ کار سرکار سے فرصت نہیں ہے ۱۵ر جنوری ۱۹۲۳ء مقرر کی گئی اور ۱۵ر جنوری ۱۹۲۳ء کو یہ لکھکر کہ وقت اجلاس ختم ہوگیا۔ ۲۰ر جنوری مقرر کی گئی ان جملہ تاریخوں پر برابر متعلقین مقدمہ حاضر تھے۔ یہ کوئی وجہ التوا و تاریخ نہ تھی تاریخ پیشی مقدمہ کام کے لحاظ سے مقرر ہونا چاہیے تھی۔ اور اس کا لحاظ رکھنا چاہیے تھا کہ اس تاریخ پر حتی الامکان مقدمہ کی سماعت ہوجائے بلاوجہ اور ناواجب اس طریقہ پر اہل معاملہ کو حیران نہ کرنا چاہیے جس کا نتیجہ یہ ہے کہ بجز اس کے کہ تاریخیں تبدیل کرکے فریقین مقدمہ کی حیرانی و پریشانی کا باعث ہو اور بیچارے دیہات کے باشندے اپنا تمام کاروبار چھوڑ کر برابر تاریخوں پر حاضر آتے رہے اور رخصت کر دیے گئے اور کچھ مقصود نہیں ہے۔ مزید براں یہاں تک نوبت پہنچی کہ صاحب مجسٹریٹ کے اجلاس میں اس تاخیر کارروائی کی شکایت ہوئی۔ آخر کار صاحب موصوف نے مقدمہ مذکورہ کو اپنے اجلاس میں منتقل کرکے فیصل کیا۔ ایک دوسرا مقدمہ بھی شاملاً درج کیا جاتا ہے۔ مقدمہ سرکار بہادر بنام رحمت اللہ الزام دفعہ ۳۲۳ تعزیرات ہند

اس مقدمہ میں ملزم ۹ر جون ۱۹۲۳ء سے ۳۰ر ستمبر ۱۹۲۳ء تک زیر حوالات عدالت اسسٹنٹ رہا بالآخر وہ یکم اکتوبر ۱۹۲۳ء کو دورہ سپرد سشن کیا گیا جس کا دوران بھی قریب چار ماہ کے تھا۔ اس کے بعد جب بذریعہ حکم ۱۱ر نومبر ۱۹۲۳ء حکم دورہ سپردگی اجلاس ہذا سے بصیغہ نگرانی منسوخ کیا گیا اور مثل بابت کارروائی ضروری واپس بھیجی گئی تو بجائے اس کے کہ حوالاتی مذکور کو رہا کیا جاتا عدالت مذکورہ سے ملزم حوالات بدستور رکھا گیا۔ یہ معلوم ہونے پر کہ مثل طلب کرکے ملاحظہ کی گئی تو واضح ہوا کہ بجائے حکم رہائی کے ایک تاریخ پیشی مقرر کرکے اسی تاریخ پر حوالاتی کو جیل سے لانے کا حکم ہوا ہے۔ اسپر اجلاس ہذا سے جواب طلبی کاغذات و مثل صاحب اسسٹنٹ مجسٹریٹ درجہ اول کو تاکید کی گئی اور لکھا گیا کہ جب حکم یکم اکتوبر ۱۹۲۳ء دورہ سپردگی کا بصیغہ نگرانی منسوخ ہوچکا تو اب کوئی حالت منتظرہ باقی نہ تھی کہ جس کی وجہ سے تاریخ مقرر کی گئی اور حوالاتی رہا نہ کیا گیا فوراً حوالاتی کو مخلصی دی جائے ان تمام حالات پر نظر کرتے ہوئے کارروائی عدالت مذکور کی نہایت ناقص معلوم ہوتی ہے عدالت مذکور کو وقتاً فوقتاً توجہ بھی دلائی گئی ہے کہ ان کے یہاں مقدمات کا دوران بلاوجہ زائد ہوتا ہے باینہمہ افسوس ہے کہ عدالت مذکورہ میں بلاوجہ مقدمات کے ڈال رکھنے کی بدستور حالت ہے۔ صاحب اسسٹنٹ مجسٹریٹ درجہ اول کو خاص طور پر آئندہ توجہ کرنا چاہیے اور پریشانی اہل معاملہ بھی نظر رکھنا چاہیے اس تاخیر کارروائی کی وجہ صاحب مذکور سے بتوسط صاحب چیف مجسٹریٹ دریافت کی جائے اور صاحب کو لکھا جائے کہ وہ جملہ مجسٹریٹان ماتحت کو بذریعہ احکام گشتی متنبہ کردیں کہ مقدمات میں غیر ضروری تاخیر نہ ہوا کرے لہذا حکم ہے کہ نقل روبکار ہذا کی خدمت میں صاحب چیف مجسٹریٹ بغرض تعمیل مرسل ہو اور ایک نقل بنا بر اطلاع و ہدایت جملہ عدالتہائے ماتحت درج گزٹ ہو۔

صاحب جوڈیشل سکریٹری بہادر